

ΣΤΑΘΗΣ ΓΚΟΝΟΣ

Σεξουαλικότητα

ΑΠΟ ΤΑ **ΕΝΣΤΙΚΤΑ**

ΣΤΗΝ **ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗ ΑΓΑΠΗ**

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	11
----------------------	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΝΣΤΙΚΤΩΝ	15
---------------------------------------	-----------

Διαφέρουμε από τις υπόλοιπες μορφές ζωής;	17
Τι είναι ζωή.....	19
Πώς αναπαράγονται οι οργανισμοί	20
Η σεξουαλική συμπεριφορά των δύο φύλων.....	23
Τι είναι έλξη	28
Το ψυχολογικό αρχέτυπο του θήλεος και διαφορές στα δύο φύλα.....	31
Η ιδιαιτερότητα της αναπαραγωγής στον άνθρωπο....	34
Ερωτήσεις και σχόλια ακροατών – απαντήσεις.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ	53
------------------------------------	-----------

Το παράδοξο της μόρφωσης και της αναπαραγωγής ..	55
--	----

Σεξουαλικές ιδιαιτερότητες.....	58
Η φαντασία και οι προεκτάσεις της	60
Η ψυχολογική αναζήτηση της μητέρας και ο ρόλος του φροντιστή	62
Οδεύουμε στον «μετα-άνθρωπο»;.....	64
Η ανθρωπότητα ως μια αρραγής ενότητα	69
Ερωτήσεις και σχόλια ακροατών – απαντήσεις.....	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗΣ ΑΓΑΠΗ; 87

Η κοινωνική ηθική διαμορφώνει τη σεξουαλική συμπεριφορά μας.....	89
Συνομιλεί το DNA με τις επιλογές μας;	92
Οι πιθανές δύο φύσεις του ανθρώπου	93
Το μετέχειν στο κοινωνικό γίνεσθαι.....	98
Ανιδιοτελής αγάπη: Υπάρχει; Υπάρχει για όλους; Για ποιους;.....	101
Ο πνευματικός έρωτας.....	105
Ερωτήσεις και σχόλια ακροατών – απαντήσεις.....	111

ΕΠΙΜΥΘΙΟ.....129

και έναν ευρύτερο προβληματισμό. Ως εκ τούτου, επιθυμώ να εκφράσω τις εγκάρδιες ευχαριστίες μου προς όλους τους συμμετέχοντες για την ενεργή συμμετοχή τους στις εκτενείς συζητήσεις που ακολούθησαν μετά από κάθε διάλεξη. Επιπρόσθετα δε στους φίλτατους Μ. Αναστασόπουλο, Α. Βαλτά, Τ. Ζαχαριάδη, Π. Κάβουρα και Γ. Παπαγεωργίου για τις ιδιαίτερα εύστοχες και βαθυστόχαστες παρατηρήσεις και σχόλιά τους, σε πλήθος κατ' ιδίαν συζητήσεων που είχα μαζί τους, οι οποίες βοήθησαν στην πληρέστερη παρουσίαση των θεμάτων τα οποία πραγματεύεται το παρόν δοκίμιο.

Η βιολογία των ενστίκτων

Πώς αναπαράγονται οι οργανισμοί

Ποια είναι η σεξουαλική
συμπεριφορά των δύο φύλων;

Τι είναι έλξη;
Υπάρχουν διαφορές στα δύο φύλα;

Η ιδιαιτερότητα της αναπαραγωγής
στον άνθρωπο

■ Διαφέρουμε από τις υπόλοιπες μορφές ζωής;

Τι είναι η σεξουαλικότητα και ο έρωτας; Είναι αποκλειστικά βιολογικά καθοδηγούμενες διαδικασίες; Σχετίζονται με πνευματικές και ψυχικές δραστηριότητες; Τους αποδίδουν οι τελευταίες ένα άλλο νόημα, μια άλλη διάσταση; Αναλύοντας το τελευταίο ερώτημα, στο βιβλίο μου, *Ευζωία και μακροβιότητα: Αρμονία σώματος, πνεύματος και ψυχής* (Εκδόσεις Αρμός), ως το αντίδοτο για να αποκτήσει κανείς την ευζωία, και έμμεσα τη μακροβιότητα, παρέθεσα δύο «ευγενικές» προστακτικές: «Δημιουργήστε! Ερωτευτείτε!» Υποστήριξα, μεταξύ άλλων, ότι το σεξ και πρωτίστως ο έρωτας δεν μπορούν να προσεγγιστούν μόνο από τις «φυσικές επιστήμες» όπως η βιολογία και η ιατρική, οι οποίες εστιάζουν στην υλική υπόστασή μας. Και τούτο διότι δεν είμαστε ακόμα σε θέση, εμείς οι «πειραματικοί επιστήμονες», να μελετήσουμε το πώς ακριβώς μας επηρεάζουν οι πνευματικές και ψυχικές ιδιότητες. Επιπρόσθετα, όπως θα

το κατοικίδιο θα στεναχωρηθεί, όταν πεθάνει το άλλο κατοικίδιο που το συντροφεύει· ωστόσο, δεν μπορεί να κάνει την προβολή ότι «αυτό θα συμβεί και σε εμένα μια μέρα». Και μάλιστα θεωρείται ότι η φιλοσοφία, που έχουμε αναπτύξει εδώ και αιώνες, δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια αγωνιώδης και ενδελεχής μελέτη του θανάτου. Το δεύτερο στοιχείο είναι το φανταστικό. Η φαντασία στα ζώα φαίνεται να είναι στοιχειώδης, όπως προκύπτει από όλα τα πειράματα που έχουν πραγματοποιηθεί. Για εμάς τους ανθρώπους είναι θεμελιώδης. Τόσο στον έρωτα, όσο και στα όνειρα. Εστιάζοντας στα τελευταία, όταν ήμουν παιδί είχα την πρόδηλη απορία για το «πότε πραγματικά ζω; Στα όνειρά μου ή όταν είμαι ξύπνιος;» Πέρα από την παιδική απορία μου, δεν με επηρεάζουν τα όνειρα που βλέπω –ενίοτε και βαθύτατα– και υπό αυτή την έννοια δεν είναι κομμάτι της «δικής μου πραγματικότητας», δεν με διαμορφώνουν; Ανέφερα τα παραδείγματα αυτά για να αναδείξω ότι υπάρχουν και άλλα στοιχεία τα οποία καθορίζουν τον άνθρωπο, πέρα από το αυστηρό βιολογικό του υπόβαθρο, και τον διαφοροποιούν από τους άλλους ζωντανούς οργανισμούς. Ας συζητήσουμε τι μας κάνει πιθανόν «διαφορετικούς».

■ Τι είναι ζωή

Στη διαδρομή που θα ακολουθήσουμε στις σελίδες τούτου του βιβλίου θα ξεκινήσουμε με το τι είναι ζωή: ύλη η οποία έχει την ικανότητα να αυτοαναπαράγεται.

Με πολύ απλά επιστημονικά λόγια, πολύπλοκες ενώσεις του άνθρακα και ορισμένων άλλων χημικών στοιχείων, όπου μία εξ αυτών, το DNA, μέσω των γονιδίων μεταφέρει ένα σύνολο πληροφοριών στους απογόνους με την αναπαραγωγή. Ειδικότερα, τα γονίδια είναι μικρά τμήματα του γενετικού υλικού, του DNA, τα οποία κωδικεύουν συγκεκριμένες πληροφορίες. Στον άνθρωπο έχουμε περίπου 20.000 γονίδια. Οι πληροφορίες που μεταφέρουν μπορούν να συνδυαστούν ή δε εν προκειμένω διαδικασία παρέχει αυτή τη θαυμαστή πολυπλοκότητα της ζωής.

Τι άλλο γνωρίζουμε; Ότι η ζωή είναι ενιαία στον πλανήτη μας. Πώς το ξέρουμε αυτό; Διότι όλες οι μορφές ζωής, από τα βακτήρια –την πιο πρωτόλεια μορφή ζωής– μέχρι τον άνθρωπο, όλοι μας κωδικεύουμε τον ίδιο γενετικό κώδικα. Ο γενετικός κώδικας είναι ο μηχανισμός αποκωδικοποίησης του τρόπου με τον οποίο το κάθε γονίδιο παράγει τελικά το λειτουργικό μόριο, που είναι η πρωτεΐνη, μέσω των βιολογικών διαδικασιών της «μεταγραφής» και της «μετάφρασης». Αυτός ο κοινός μηχανισμός ροής της γενετικής πληροφορίας σε όλα τα είδη μάς έχει δώσει αμέτρητες δυνατότητες στον τομέα της θεραπευτικής ιατρικής.

■ Πώς αναπαράγονται οι οργανισμοί

Η ζωή στον πλανήτη ξεκίνησε πριν δισεκατομμύρια χρόνια και έκτοτε εξελίσσεται συνεχώς προσφέροντας

αυτή τη θαυμαστή πολυπλοκότητα. Συγκεκριμένα, η Γη μας είναι αισίως 4,5 δισεκατομμυρίων ετών, τα δε πρώτα απολιθώματα και χημικά ίχνη ζωής (μονοκύτταροι οργανισμοί) έχουν ηλικία περίπου 3,5 δισεκατομμύρια έτη. Οι πρώτοι πολυκύτταροι οργανισμοί εμφανίζονται κατά προσέγγιση πριν 600 εκατομμύρια έτη, ο δε *Homo sapiens* πριν περίπου 300.000 έτη. Μαζί με την εξέλιξη των ειδών, εξελίσσεται και η αναπαραγωγή τους. Οι μονοκύτταροι οργανισμοί, δηλαδή οι πιο πρωτόλειοι όπως είναι τα βακτήρια, οι ζυμομύκητες κ.λπ., πολλαπλασιάζονται με τη διαίρεση. Το ένα κύτταρο θα διαιρεθεί σε δύο, τα δύο σε τέσσερα κ.ο.κ. Αυτή η σχετικά απλοϊκή διαδικασία έχει το βασικό μειονέκτημα: αν αυτός ο οργανισμός, το κύτταρο, έχει υποστεί κάποια βλάβη, γιατί εκτέθηκε, για παράδειγμα, σε κάποια ακτινοβολία ή σε έναν περιβαλλοντικό ρύπο, το DNA του θα μεταλλαχθεί και προφανώς θα μεταφέρει το «μεταλλαγμένο DNA» στους απογόνους. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμα και σε αυτούς τους πρώιμους οργανισμούς παρατηρούμε την έννοια της αυτοθυσίας. Στον ζυμομύκητα, για παράδειγμα, όταν ένα κύτταρο διαιρείται για να προκύψει το νέο κύτταρο, το «μητρικό κύτταρο» φτιάχνει μια μεμβράνη, ούτως ώστε τα όποια επιβλαβή/τοξικά μόρια να παραμείνουν μέσα σε αυτό και να μη μεταφερθούν στον απόγονο. Είναι πράγματι εντυπωσιακό να παρατηρούμε έννοιες «ηθικού χαρακτήρα» ακόμα και σε πρωτόλειες μορφές ζωής! Παρά τις προαναφερθείσες αξιοθαύμαστες προσπάθειες του ζυμομύκητα, παραμένει ως οργανισμός χαμηλά στη βιολογική εξέλιξη.